

Зоряна В. Герасимчук, Олена К. Гоманюк
**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ
БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ**

У статті досліджено теоретичні основи поняття «регіональний ринок банківських послуг». Розглянуто зміст, класифікаційні види регіональних ринків банківських послуг, а також проаналізовано фактори впливу на функціонування та розвиток регіональних ринків банківських послуг.

Ключові слова: регіональний ринок; банківська послуга.

Рис. 2. Літ. 11.

Зоряна В. Герасимчук, Елена К. Гоманюк
**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕГИОНАЛЬНЫХ РЫНКОВ
БАНКОВСКИХ УСЛУГ**

В статье исследованы теоретические основы понятия «региональный рынок банковских услуг». Рассмотрены содержание, классификационные виды региональных рынков банковских услуг, а также проанализированы факторы влияния на функционирование и развитие региональных рынков банковских услуг.

Ключевые слова: региональный рынок; банковская услуга.

Zoriana V. Gerasymchuk¹, Olena K. Gomanyuk²
**THEORETICAL BASIS FOR REGIONAL MARKETS
OF BANKING SERVICES**

The article investigates the theoretical foundations of the concept "regional market for banking services". The paper considers the content classification types of regional markets for banking services and analyzes the factors of influence on the functioning and development of regional markets of banking services.

Keywords: regional market; banking services.

Постановка проблеми. Дослідження функціонування ринку банківських послуг є одним із ключових напрямків у загальній системі заходів з ефективного реформування економічних відносин та забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку як країни загалом, так і її регіонів. Відтак, цілком актуальним стає вивчення питань щодо розкриття сутності регіонального ринку банківських послуг, що дозволить визначити як його значення для регіону, так і стане фундаментом для теоретичних аспектів і практичних напрямів його розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним та методологічним проблемам вивчення місця і ролі ринку банківських послуг на загальнонаціональному рівні присвячено праці таких науковців, як О. Дзюблюк [7], І. Лютий [9], О. Юрчук [10] тощо.

Е. Бернштам [1], І. Брітченко [2], З. Герасимчук [3], О. Гладкова [5], У. Грудзевич [6], Н. Корещька [3], А. Лузанов [1], В. Стойка [11] досліджували та вивчали регіональні аспекти банківської діяльності. Зокрема, Е. Бернштам та А. Лузанов вивчали банківську діяльність на рівні окремих регіонів, країн, груп країн та світу загалом [1]. Аналіз територіальної організації банківської

¹ Lutsk National Technical University, Ukraine.

² Lutsk National Technical University, Ukraine.

системи регіонів України досить широко викладено в праці З. Герасимчук та Н. Корецької [3]. С. Гладкова вивчала регіональний ринок банківських послуг крізь призму повноцінного підприємства ринкового типу [5]. У. Грудзевич свої праці присвятила вивченню фінансової сторони регіональної банківської системи [6]. В. Стойка розглядала регіональну банківську систему [11]. І. Брітченко досліджував регіональні особливості банківських процесів [2].

Невирішені частини проблеми. Однак, згадані вище науковці в ході проведених досліджень не торкалися теоретичних основ вивчення регіональних ринків банківських послуг. На сьогоднішній день даному питанню слід відводити суттєве місце, оскільки наявність необхідної інформації дозволить раціонально планувати та керувати банківською діяльністю на регіональному рівні.

Мета дослідження полягає у формуванні основних теоретичних засад поняття «регіональний ринок банківських послуг».

Основні результати дослідження. Місцем функціонування регіонального ринку вважатимемо регіон, який являє собою підсистему соціально-економічного комплексу країни, відносно самостійну його частину, наділену специфічними особливостями соціально-економічних процесів. У сучасних умовах в економіці кожного регіону виникають ринкові відносини з приводу виробництва, розподілу, надання та споживання. Регіон з просторового місця економічної діяльності перетворюється не лише на активного учасника ринку, але і стає безпосереднім місцем дії цих відносин. Останні не існують відокремлено, активно втягуються у ринковий обіг та знаходять своє вираження через регіональні ринки.

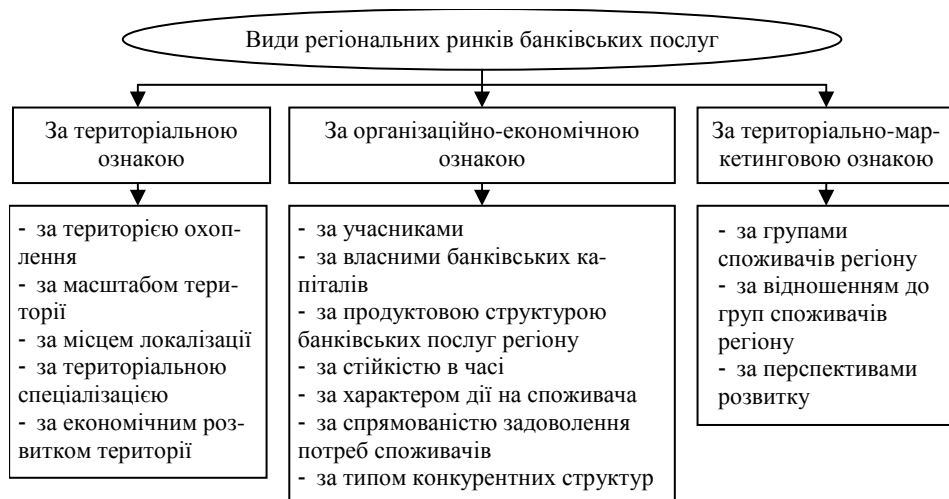

Рис. 1. Класифікація видів регіональних ринків банківських послуг, авторська розробка

Розгляд поняття «регіональний ринок» є необхідним для визначення змісту регіонального ринку банківських послуг. Регіональний ринок не можна розглядати відокремлено, оскільки дана категорія, зважаючи на велику різноманітність сфер ринкової діяльності, несе в собі безумовне поєднання з однією з них. У нашому випадку мова йтиме про банківські послуги, а точніше про

Рис. 2. Фактори впливу на розвиток регіональних ринків банківських послуг, авторська розробка

ринок банківських послуг. При трактуванні поняття «ринок банківських послуг» вчені в більшій мірі зосереджувалися на макрорівні. Під регіональним ринком банківських послуг розуміється сукупність соціально-економічних взаємовідносин між суб'єктами ринку, які формуються на просторово упорядкованих територіях – регіонах, під дією законів попиту та пропозиції, що

функціонують під впливом споживачів регіону, територіальної спеціалізації і полягають в обміні, розподілі та споживанні специфічних продуктів банківської діяльності – банківських послуг [4, 36].

Важливе місце при дослідженні теоретичних основ розвитку регіональних ринків банківських послуг слід відвести пошуку найзмістовніших видів регіональних ринків банківських послуг. Види регіональних ринків банківських послуг пропонуємо розглянути, поєднавши територіальні, організаційно-економічні та територіально-маркетингові ознаки, що дозволить оцінити регіональний ринок банківських послуг з точки зору того, що пояснює існуюче та прогнозує (або направляє) на сприятливе майбутнє (Рис. 1).

Для розкриття теоретичних особливостей регіональних ринків банківських послуг слід визначитися і з факторами впливу на їх стан та розвиток. Зважаючи на зміст поняття «регіональний ринок банківських послуг», вважаємо, що на розвиток впливають фактори, які беруть початок з регіону як місця виникнення, дії та функціонування; регіонального ринку – як певного організаційного елемента ринкових відносин в регіоні; і ринку банківських послуг – як учасника ринкових відносин, пов'язаного з наданням та споживанням банківських послуг (рис. 2).

Висновки. Підсумовуючи проаналізоване, потрібно зазначити, що дуже важливо, щоб банківська сфера розвиваючись, приносила користь регіону, його населенню, посилювала регіональну економіку. У свою чергу, комплексне дослідження теоретичних основ функціонування регіональних ринків банківських послуг не лише дозволить вивчити та дослідити їх особливості, але створить передумови для раціонального застосування та пошуку шляхів забезпечення їх подальшого розвитку. Саме тому ефективний та послідовний процес пошуку шляхів до поглибленого вивчення перелічених питань матиме важливе значення та стане запорукою становлення прогнозованих та адекватних регіональних ринків банківських послуг. При цьому слід наголосити та не забувати, що лише розуміючи всю змістовну навантаженість, яку несе в собі поняття регіонального ринку банківських послуг, можна вести подальшу роботу, орієнтовану на збалансування інтересів усіх суб'єктів регіонального ринку та формування загальної спрямованості соціально-економічної системи регіону в русло розвитку.

1. *Бернштам Е.С., Лузанов А.Н.* Региональные аспекты организации и государственного регулирования банковской сферы: зарубежный и российский подходы. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 104 с.

2. *Брітченко І.Г.* Формування і функціонування регіонального банківського ринкознавства: Автореф. дис... докт. екон. наук: спец. 08.02.03 – Організація управління, планування і регулювання економікою. – Донецьк, 2005. – 32 с.

3. *Герасимчук З.В., Корецька Н.І.* Територіальна організація банківської системи регіонів України: оцінка та стратегії збагачення її раціональності: Монографія. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – 312 с.

4. *Герасимчук З.В., Гоманюк Е.К.* Исследование содержательных характеристик регионального рынка банковских услуг // Региональные проблемы преобразования экономики. – 2014. – №6. – С. 31–37.

5. *Гладкова С.Б.* Региональный рынок розничных банковских услуг: тенденции и факторы развития: Автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.00.10 – Финансы, денежное обращение и кредит. – СПб., 2007. – 20 с.

6. *Грудзевич У.Я.* Регіональні особливості формування і розвитку інфраструктури фінансового ринку України: Монографія. – Львів: ЛБІ НБУ, 2004. – 182 с.
7. *Дзюблюк О.В.* Банківські операції: Підручник. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 696 с.
8. *Дзюблюк О.В.* Ринок банківських послуг: теоретичні аспекти організації і стратегія розвитку в Україні // Банківська справа. – 2006. – №5–6. – С. 23–36.
9. *Лютій І.О., Солодка О.О.* Банківський маркетинг: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 776 с.
10. *Лютій І.О., Юрчук О.М.* Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг: Монографія. – К.: Знання, 2011. – 357 с.
11. *Стойка В.С.* Функціонування і розвиток регіональної банківської системи: Дис... канд. екон. наук: 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. – Ужгород, 2011. – 196 с.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2014.